

УДК 355.443

DOI: 10.33099/2707-1383-2019-34-4-210-221

*Гайдарли Г. С. підполковник, старший науковий співробітник науково-дослідної лабораторії кафедри Сухопутних військ Національного університету оборони України імені Івана Черняхівського (м. Київ)
ORCID ID 0000-0002-9197-5852*

УЧАСТЬ УКРАЇНСЬКОГО КОНТИНГЕНТУ У РОЗМІНУВАННІ ТЕРИТОРІЙ У РЕСПУБЛІЦІ АНГОЛА (СІЧЕНЬ 1996 – ЛЮТИЙ 1999 РР.)

У статті висвітлено досвід 901-ї окремої понтонно-мостової роти Збройних Сил України з виконання завдання з розмінування території в Контрольній миротворчій місії ООН в Анголі (UNAVEM III) у період з січня 1996 р. до лютого 1999 р. Автором розглянуті нормативно-правові підстави залучення Українського контингенту до цієї місії, основні завдання, які на нього поклалися, а також умови і результати діяльності з розмінування території.

У статті показано, що в умовах відсутності активних бойових дій однією із головних загроз життю українських миротворців у миротворчій місії становили міни, нерозірвані снаряди та інші вибухонебезпечні предмети.

У місії на 901-у окрему понтонно-мостову роту поклалися такі основні завдання: відновлення інженерної інфраструктури в зонах відповідальності; відновлення доріг, наведення тимчасових мостів і понтонно-мостових переправ через річки для забезпечення населення продуктами першої необхідності і організації будівництва стаціонарних мостів.

Роботи з розмінування ускладнювалися відсутністю достовірної інформації щодо масштабу замінованих територій, а також конкретних місць і кількості встановлених мін та вибухонебезпечних предметів.

Набутий в Анголі досвід також засвідчив, що комплексне й ефективне вирішення проблеми розмінування забрудненої території можливе з використанням міжнародної допомоги та досвіду, зокрема приватних компаній, які займаються гуманітарним розмінуванням.

Ключові слова: Контрольна миротворча місія ООН в Анголі (UNAVEM III), Український контингент Миротворчих сил ООН в Анголі, 901-а окрема понтонно-мостова рота Збройних Сил України, розмінування території.

Громадянська війна в Анголі (порт. Guerra civil angolana) – найтриваліший збройний конфлікт в Африці, що тривав з 1975 р. (після здобуття Анголою незалежності від Португалії в листопаді 1975 р.) і, з деякими перервами, аж до 2002 р. Ця була насамперед боротьба за владу між двома колишніми визвольними рухами – Народним рухом за звільнення Анголи (Партія праці, порт. Movimento Popular de Libertação de Angola – Partido do Trabalho, англ. MPLA, укр. МПЛА) та Національним союзом за повну незалежність Анголи (порт. União Nacional para a Independência Total de Angola, укр. УНІТА, англ. UNITA), через вплиове втручання основних ворогуючих сил, СРСР і США [23; 3; 4].

Після укладення угоди щодо припинення вогню і виведення з території країни кубинських військ, які брали участь в боях спільно з урядовими збройними силами, 20 грудня 1988 р. була створена Контрольна місія ООН в Анголі (UNAVEM – United Nations Angola Verification Mission [20]) Вона тривала з січня 1989 р. до травня 1991 р. з метою здійснення контролю за виве-

денням кубинських військ з території країни. У подальшому, для контролю за виконанням домовленості УНІТА й уряду щодо припинення вогню і проведення виборів у країні, вона була перетворена на UNAVEM II [21] (травень 1991 – лютий 1995 рр.).

У лютому 1995 р. Контрольна місія ООН в Анголі ООН знову була реформована (UNAVEM III, лютий 1995 – липень 1997 рр.). На неї були покладені такі завдання:

- здійснення контролю за роз'єднанням військ і припиненням вогню;
- допомога у створенні місць розквартирування військ;
- контроль за виведенням, розміщенням і демобілізацією сил УНІТА;
- роззброєння цивільних осіб;
- спостереження за збиранням і зберіганням озброєння УНІТА;
- контроль за вільним переміщенням людей і товарів;
- координація, сприяння і підтримка гуманітарної діяльності, пов'язаною з мирним процесом;
- участь у діяльності з відновлення транспортних комунікацій і розмінування доріг і територій у зонах воєнних дій [11].

З липня 1997 р. до лютого 1999 р. розпочалася чергова місія MONUA (порт. Missao de Observacao das Nacoes Unidas em Angola, укр. Місія спостерігачів Організації Об'єднаних Націй в Анголі) [5], в ході якої вирішувалися завдання щодо здійснення контролю за роз'єднанням військ і припиненням вогню та надання допомоги протиборчим сторонам у зміцненні миру і поглибленні процесу національного примирення, зміцнення довіри і створення умов, що сприяють довгостроковій стабільності, демократичному розвитку та відбудові країни. MONUA була останньою миротворчою місією в Анголі [11].

Окремими завданнями військового компоненту MONUA були:

- перевірка дотримання різних аспектів режиму припинення вогню;
- розслідування твердження про переміщення наступальних військ, наявність будь-яких збройних елементів УНІТА і наявність схованок зі зброєю;
- контроль демонтажу контрольно-пропускних пунктів та командних пунктів УНІТА;
- моніторинг інтеграції військовослужбовців УНІТА до складу Збройних сил Анголи [2].

Участь України в Контрольній миротворчій місії ООН в Анголі (UNAVEM III) розпочалася у січні

1996 р. і тривала до лютого 1999 р. Правовою підставою для цього були: звернення Генерального секретаря ООН щодо надання інженерно-мостового підрозділу Збройних Сил України до Місії ООН в Анголі [24, арк. 15; 14, арк. 16]; міжнародні зобов'язання України згідно зі Статутом ООН виконувати рішення Ради Безпеки та надавати у її розпорядження збройні сили, допомогу і відповідні засоби обслуговування, необхідні для підтримання миру і безпеки; стаття 2 Закону України "Про Збройні Сили України" від 6 грудня 1991 р. № 1934-XII [15]; Постанова Президії Верховної Ради України від 15 січня 1996 р. № 22/96-ПВ "Про надання інженерно-мостового підрозділу до Місії ООН в Анголі" [17]; Постанова Верховної Ради України від 16 січня 1996 р. № 4/96-ВР "Про надання інженерно-мостового підрозділу до Місії ООН в Анголі" [16], розроблена на підставі проекту, запропонованого Кабінетом Міністрів України від 15 грудня 1995 р. №29-3433/4 [17, арк. 14]; Постанова Кабінету Міністрів України від 04 березня 1996 р. № 285 "Про фінансове забезпечення діяльності Українського контингенту Миротворчих Сил ООН в Анголі" [18] та інші міжнародні і національні загальнодержавні і відомчі нормативно-правові акти і документи.

Український контингент Миротворчих сил ООН в Анголі (UkrBridge Coy) був представлений 901-ю окремою понтонно-мостовою ротою (901-а опмр, військова частина А4170). Штатна чисельність української військової частини, яка дислокувалася у базовому таборі Маланже (Malange, Quessua), складала 200 осіб та 121 од. інженерно-мостобудівної техніки. Загалом у місіях на території Анголи за період з січня 1996 р. до лютого 1999 р. взяли участь 343 особи (200 + 143 по ротації; штабні офіцери – 8; військові спостерігачі 5; військові поліцейські – 3) [11; 12; 9; 1]. За даними, що навів колишній заступник міністра оборони України – командувач Сухопутними військами Збройних Сил України генерал-полковник В. Собков, 50% Українського контингенту в Анголі склали офіцери, прапорщики і фахівці, яких набрали із запасу за контрактом, 50% – солдати і сержанти строкової служби [12].

У місії на 901-у окрему понтонно-мостову роту покладалися такі основні завдання:

- відновлення інженерної інфраструктури в зонах відповідальності;
- відновлення доріг, наведення тимчасових мостів і понтонно-мостових переправ через річки для забезпечення

населення продуктами першої необхідності і організації будівництва стаціонарних мостів [10; 11].

Слід зазначити, що в ході виконання вищезазначених завдань особовий склад української військової частини також здійснював розмінування території, зокрема поблизу місць зведення понтонно-мостових переправ [1]. Це було пов'язано з тактикою ведення бойових дій в Анголі, яка передбачала знищення переважно мостів, адже вони практично поєднували країну, поділену протистоянням, на дві частини – північну та південну. Руйнування мостів не дозволяло будь-якій із сторін конфлікту та миротворчому контингенту місії ООН доставляти гуманітарну допомогу, перевозити зброю тощо іншими шляхами.

Мінна небезпека в Анголі існувала повсюди. Як згадує учасник Контрольної місії ООН в Анголі (UNAVEM III) В. Симоненко, “на кожній дорозі в Анголі, не так давно гриміла війна. Часто бачили по обочинах: лежать, ржавіють прошиті кулями колони розбитої техніки. Сумують обгорілі танки з черепами екіпажу, виставленими в ряд на броні. Дуже багато калік серед місцевого населення – мінні поля не сплять...”. Водночас він свідчить про мінну небезпеку, яка існувала і для особового складу 901-ї окремої понтонно-мостової

роти: “дорогою з Луанди до м. Маланже..., на одному з невеликих перевалів, ми з водієм..., на кілька хвилин зупинилися. Я зробив пару кроків на обочину, але щось примусило мене глянути під ноги. На третій крок я став би на італійську пластикову протипіхотну міну. Вона лежала в землі, наполовину вимита дощем. Народився, мабуть, у сорочці...” [22].

Отже, в у цих умовах протимінна діяльності для Українського контингенту була не другорядною. Як зазначає М. Зубар, “українська військова частина перебувала в постійній бойовій готовності, оскільки займалася розмінуванням знайдених боєприпасів” [9].

Слід зазначити, що знайдені джерела містять мізерну інформацію щодо протимінної діяльності Українського контингенту в Анголі, зокрема способів і результатів виявлення, знешкодження та знищення інженерними підрозділами мін. Є відомості, що 29 березня 1996 р. особовий склад 901-ї окремої понтонно-мостової роти у кількості 20 осіб під керівництвом командира взводу інженерної розвідки капітана М. Данилюка перевіряв місцевість території базового табору площею 1 га на наявність мін. Для цього використовувалася броньована машина розмінування БМР-2 [13, арк. 1; 11].

Також, з 26 до 31 травня 1996 р. біля р. Данге взводом інженерної розвідки спільно із саперами приватної південноафриканської фірми “Mechem Engineering Services” (Mechem) [6, с.11; 7], які розташовувалися в базовому таборі 2-го понтонного взводу, було перевірено місцевість на наявність мін і з обох сторін річки довжиною 500 м та шириною 10 м [8, арк. 2].

Таким чином, невеликий досвід 901-ї окремої понтонно-мостової роти з виконання бойового завдання з розмінування території в Анголі висвітлив, що в умовах відсутності активних бойових дій однією із головних загроз життю українських миротворців становили міни, нерозірвані снаряди та інші вибухонебезпечні предмети.

Роботи з розмінування ускладнювалися відсутністю достовірної інформації щодо масштабу замінованих територій, а також конкретних місць і кількості встановлених мін та вибухонебезпечних предметів.

Набутий в Анголі досвід також засвідчив, що комплексне й ефективне вирішення проблеми розмінування забрудненої території можливе з використанням міжнародної допомоги та досвіду, зокрема приватних компаній, які займаються гуманітарним розмінуванням.

Список використаних джерел і літератури

1. 210-та понтонно-мостова Верхньодніпровська ордена Червоної Зірки бригада (210 ПОМБр, в/ч А0234). Історична довідка: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [https://howlingpixel.com/i-uk/210-та_понтонно-мостова_бригада_\(Україна\)#cite_note-7](https://howlingpixel.com/i-uk/210-та_понтонно-мостова_бригада_(Україна)#cite_note-7)
2. Angola – MONUA. Mandate: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.un.org/depts/DPKO/Missions/Monua/monuam.htm>
3. Angola-INDEPENDENCE AND THE RISE OF THE MPLA GOVERNMENT // Mongabay: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://data.mongabay.com/history/angola/angola-independence_and_the_rise_of_the_mpla_government.html
4. Angola-Independence Struggle, Civil War, and Intervention // Mongabay: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://data.mongabay.com/history/angola/angola-independence_struggle_civil_war_and_intervention.html
5. Resolution 1118 (1997). Adopted by the Security Council at its 3795th meeting, on 30 June 1997: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/N97/178/44/PDF/N9717844.pdf?OpenElement>
6. Валецкий О. Разминирование в конце XX века. Частные компании, занимающиеся разминированием. – М.: АНО “Центр стратегических оценок и прогнозов”, 2003. – 17 с.
7. Веремеев Ю. Гуманитарное разминирование в бывшей Югославии. Часть 1 // Анатомия армии: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://army.armor.kiev.ua/engineer/razminir-ov.shtml>
8. Донесення командира 901 окремої понтонно-мостової роти полковника О. Пінчука начальнику інженерних військ Збройних Сил України генерал-лейтенанту Безродному В. Д. про виконання Миротворчої Місії ООН в Анголі за травень 1996 р. (01 червня 1996 р. № 42, Маланже). – 4 арк.: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://peacekeeping-centre.in.ua/Museum/Angola/Doc/15.htm>
9. Зубар М. Міст за 20 хвилин // День. – 2002. – 13 квітня: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://day.kyiv.ua/uk/article/den-ukrayini/mist-za-20-hvilin>
10. Історія участі Збройних Сил України в міжнародних операціях з підтримання миру і безпеки // Міністерство оборони України. Офіційний веб-сайт: [Електронний ресурс. 19.09.2013]. – Режим доступу: <http://www.mil.gov.ua/diyalnist/mirotvorchist/istoriya-mirotvorchoi-diyalnosti-zbrojnii-sil-ukraini.html>

11. Литвинов А. Украинцы в UNAVEM-III / Украинские миротворцы в Анголе // Музей миротворчества он-лайн: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://peacekeeping-centre.in.ua/Museum/Angola/Articles/History.htm>

12. Миротворцы отправятся в Анголу в феврале // ZN.UA. – 1996. – 19 января: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://zn.ua/POLITICS/mirotvortsy_otpravuyatsya_v_angolu_v_fevrale.html

13. Перелік робіт, виконаних 901 окремою понтонно-мостовою ротою в період з 16 березня по 23 серпня 1996 року при виконанні Миротворчої місії в Анголі. Доповідь командира 901 окремої понтонно-мостової роти полковника О. Пінчука начальнику інженерних військ Збройних Сил України генерал-лейтенанту Безродному В. Д. від 22 серпня 1996 р. № 95 (Маланже). – 3 арк.: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://peacekeeping-centre.in.ua/Museum/Angola/Doc/15.htm>

14. Письмо Председателя Совета Безопасности от 1 ноября 1995 г. на имя Генерального Секретаря № S/1995/913 // Ф. Р-1. Верховна Рада України. Комісія з питань оборони і державної безпеки. оп. 22. Од. зб. 3777. Документи по розробці постанов Президії Верховної Ради України “Про надання інженерно-мостового підрозділу до місії ООН в Анголі”, постанови Верховної Ради України “Про участь контингенту Збройних Сил України в миротворчих силах Організації Об’єднаних Націй у Східній Славонії” (доручення Верховної ради України, подання Кабінету Міністрів України, подання Комісії, зауваження та пропозиції, листування), 95 арк.

15. Про Збройні Сили України // Закон України від 6 грудня 1991 року № 1934-ХІІ: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/tu/1934-12>

16. Про надання інженерно-мостового підрозділу до Місії ООН в Анголі // Постанова Верховної Ради України від 16 січня 1996 року № 4/96-ВР: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/tu/4/96-вр>

17. Про надання інженерно-мостового підрозділу до Місії ООН в Анголі. Постанова Президії Верховної Ради України від 15 січня 1996 року № 22/96-ПВ // Ф. Р-1. Верховна Рада України. Комісія з питань оборони і державної безпеки. оп. 22. Од. зб. 3777. Документи по розробці постанов Президії Верховної Ради України “Про надання інженерно-мостового підрозділу до місії ООН в Анголі”, постанови Верховної Ради України “Про участь контингенту Збройних Сил

України в миротворчих силах Організації Об'єднаних Націй у Східній Славонії” (доручення Верховної ради України, подання Кабінету Міністрів України, подання Комісії, зауваження та пропозиції, листування), 95 арк.

18. Про фінансове забезпечення діяльності Українського контингенту Миротворчих Сил ООН в Анголі // Постанова Кабінету Міністрів України від 04 березня 1996 р. № 285: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.uazakon.com/document/spart92/inx92732.htm>

19. Проект Постанови Верховної Ради України про розширення участі Збройних Сил України в Миротворчих Силах ООН та надання інженерно-мостового підрозділу до Місії ООН в Анголі. Лист Кабінету Міністрів України від 15 грудня 1995 року № 29-3433/4 // Ф. Р-1. Верховна Рада України. Комісія з питань оборони і державної безпеки. оп. 22. Од. зб. 3777. Документи по розробці постанов Президії Верховної Ради України “Про надання інженерно-мостового підрозділу до місії ООН в Анголі”, постанови Верховної Ради України “Про участь контингенту Збройних Сил України в миротворчих силах Організації Об'єднаних Націй у Східній Славонії” (доручення Верховної ради України, подання Кабінету Міністрів України, подання Комісії, зауваження та пропозиції, листування), 95 арк.

20. Резолюція ООН 626 (1988) від 20 грудня 1988 р.: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [https://undocs.org/ru/S/RES/626\(1988\)](https://undocs.org/ru/S/RES/626(1988))

21. Резолюція ООН 696 (1991) від 30 травня 1991 р.: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://documents-dds-ny.un.org/doc/RESOLUTION/GEN/NR0/596/32/IMG/NR059632.pdf?OpenElement>

22. Симоненко В. Далека Африка/ Статті, спогади про Анголу // Музей миротворчества он-лайн: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://peacekeeping-centre.in.ua/Museum/Angola/Articles/Simonenko.htm>

23. Україна у місіях ООН: наш внесок у світовий мир // Телеканал новин “24”: [Електронний ресурс. 29.05.2018]. – Режим доступу: https://24tv.ua/ukrayina_u_misiyah_oon_nash_vnesok_u_svitoviy_mir_n972063

24. Щодо участі України у миротворчій операції ООН в Анголі. Лист Постійного представника України при ООН А. Зденка до міністра закордонних справ України та Міністра оборони України від 03 листопада 1996 р. № 2089/55 // Ф. Р-1. Верховна Рада України. Комісія з питань оборони і державної безпеки. оп. 22. Од. зб. 3777. Документи по розробці постанов Президії Верховної Ради

України “Про надання інженерно-мостового підрозділу до місії ООН в Анголі”, постанови Верховної Ради України “Про участь контингенту Збройних Сил України в миротворчих силах Організації Об’єднаних Націй у Східній Славонії” (доручення Верховної ради України, подання Кабінету Міністрів України, подання Комісії, зауваження та пропозиції, листування), 95 арк.

References

1. 210-ta pontonno-mostova Verhm’odniprovs’ka ordena Chervonoi’ Zirky brygada (210 POMBr, v/ch A0234). Istorychna dovidka. Available at: [https://howlingpixel.com/i-uk/210-та_понтонно-мостова_бригада_\(Україна\)#cite_note-7](https://howlingpixel.com/i-uk/210-та_понтонно-мостова_бригада_(Україна)#cite_note-7)
2. Angola – MONUA. Mandate: Available at: <https://www.un.org/depts/DPKO/Missions/Monua/monuam.htm>
3. Angola-INDEPENDENCE AND THE RISE OF THE MPLA GOVERNMENT // Mongabay: Available at: https://data.mongabay.com/history/angola/angola-independence_and_the_rise_of_the_mpla_government.html
4. Angola-Independence Struggle, Civil War, and Intervention // Mongabay. – Available at: https://data.mongabay.com/history/angola/angola-independence_struggle,_civil_war,_and_intervention.html
5. Resolution 1118 (1997). Adopted by the Security Council at its 3795th meeting, on 30 June 1997: Available at: <https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/N97/178/44/PDF/N9717844.pdf?OpenElement>
6. Valeckij O.(2003) Razminirovanie v konce XX veka. Chastnye kompanii, zanimajushiesja razminirovaniem. – M.: ANO “Centr strategicheskikh ocenok i prognozov”, 17 s.
7. Veremeev Ju. Gumanitarnoe razminirovanie v byvshej Jugoslavii. Chast’ 1 // Anatomija armii: Available at: <http://army.armor.kiev.ua/engeneer/razminir-ov.shtml>
8. Donesennja komandyrа 901 okremoi’ pontonno-mostovoi’ roty polkovnyka O. Pinchuka nachal’nyku inzhenernyh vijs’k Zbrojnyh Syl Ukrai’ny general-lejtenantu Bezrodmu V. D. pro vykonannja Myrotvorchoi’ Misii’ OON v Angoli za traven’ 1996 r. (01 chervnja 1996 r. № 42, Malanzhe). – 4 ark.: Available at: <http://peacekeeping-centre.in.ua/Museum/Angola/Doc/15.htm>
9. Zubar M. Mist za 20 hvylyn // Den’. – 2002. – 13 kvitnja: Available at: <http://day.kyiv.ua/uk/article/den-ukrayini/mist-za-20-hvilin>
10. Istoriia uchasti Zbroinykh Syl Ukrainy v mizhnarodnykh operatsiiakh z pidtry-

mannia myru i bezpeky // Ministerstvo oborony Ukrainy. Ofitsiyni veb-sait: [Elektronnyi resurs. 19.09.2013]. Available at: <http://www.mil.gov.ua/diyalnist/mirotvorchist/istoriya-mirotvorchoi-diyalnosti-zbrojnii-sil-ukraini.html>

11. Lytvynov A. Ukrayntsy v UNAVEM-III / Ukraynskye myrotvortsy v Anhole // Muzei myrotvorchestva on-lain: Available at: <http://peacekeeping-centre.in.ua/Museum/Angola/Articles/History.htm>

12. Mirotvorcy otpravjatsja v Angolu v fevrале // ZN.UA. – 1996. – 19 janvarja. Available at: https://zn.ua/POLITICS/mirotvortsy_otpravyatsya_v_angolu_v_fevrале.html

13. Perelik robit, vykonanyh 901 okremoju pontonno-mostovoju rotoju v period z 16 bereznja po 23 serpnja 1996 roku pry vykonanni Myrotvorchoi' misii' v Angoli. Dopovid' komandyrа 901 okremoi' pontonno-mostovoi' roty polkovnyka O. Pinchuka nachal'nyku inženernyh vijs'k Zbrojnyh Syl Ukrai'ny general-lejtenantu Bezrodmomu V. D. vid 22 serpnja 1996 r. № 95 (Malanzhe). – 3 ark.: Available at: <http://peacekeeping-centre.in.ua/Museum/Angola/Doc/15.htm>

14. Pys'mo Predsedatelja Soveta Bezopasnosti ot 1 nojabrja 1995 g. na ymja General'nogo Sekretarja № S/1995/913 // F. R-1. Verhovna Rada Ukrai'ny. Komisija z pytan' oborony i derzhavnoi' bezpeky. op. 22. Od. zb. 3777. Dokumenty po rozrobci postanov Prezydii' Verhovnoi' Rady Ukrai'ny "Pro nadannja inženerno-mostovogo pidrozdilu do misii' OON v Angoli", postanovy Verhovnoi' Rady Ukrai'ny "Pro uchast' kontyngentu Zbrojnyh Syl Ukrai'ny v myrotvorchyh sylah Organizacii' Ob'jednanyh Nacij u Shidnij Slavonii" (doruchennja Verhovnoi' rady Ukrai'ny, podannja Kabinetu Ministriv Ukrai'ny, podannja Komisii', zauvazhennja ta propozyicii', lystuvannja), 95 ark.

15. Pro Zbrojni Syly Ukrai'ny // Zakon Ukrai'ny vid 6 grudnja 1991 roku № 1934-XII: [Elektronnyj resurs]. – Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/ru/1934-12>

16. Pro nadannja inženerno-mostovogo pidrozdilu do Misii' OON v Angoli // Postanova Verhovnoi' Rady Ukrai'ny vid 16 sichnja 1996 roku № 4/96-VR. – Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/ru/4/96-vr>

17. Pro nadannja inženerno-mostovogo pidrozdilu do Misii' OON v Angoli. Postanova Prezydii' Verhovnoi' Rady Ukrai'ny vid 15 sichnja 1996 roku № 22/96-PV // F. R-1. Verhovna Rada Ukrai'ny. Komisija z pytan' oborony i derzhavnoi' bezpeky. op. 22. Od. zb. 3777. Dokumenty po rozrobci postanov Prezydii' Verhovnoi' Rady Ukrai'ny "Pro nadannja inženerno-mostovogo pidrozdilu do misii' OON v Angoli", postanovy Verhovnoi' Rady Ukrai'ny "Pro uchast' kontyngentu Zbrojnyh Syl Ukrai'ny v myrotvorchyh sylah Organizacii' Ob'jednanyh Nacij u Shidnij Slavo-

nii” (doruchennja Verhovnoi’ rady Ukrai’ny, podannja Kabinetu Ministriv Ukrai’ny, podannja Komisii’, zauvazhennja ta propozycji’, lystuvannja), 95 ark.

18. Pro finansove zabezpechennja dijal’nosti Ukrai’ns’kogo kontyngentu Myrotvorchyh Syl OON v Angoli // Postanova Kabinetu Ministriv Ukrai’ny vid 04 bereznja 1996 r. № 285. – Available at: <http://www.uazakon.com/document/spart92/inx92732.htm>

19. Proekt Postanovy Verhovnoi’ Rady Ukrai’ny pro rozshyrennja uchasti Zbrojnyh Syl Ukrai’ny v Myrotvorchyh Sylah OON ta nadannja inzhenerno-mostovogo pidrozdilu do Misii’ OON v Angoli. Lyst Kabinetu Ministriv Ukrai’ny vid 15 grudnja 1995 roku № 29-3433/4 // F. R-1. Verhovna Rada Ukrai’ny. Komisija z pytan’ oborony i derzhavnoi’ bezpeky. op. 22. Od. zb. 3777. Dokumenty po rozrobci postanov Prezydii’ Verhovnoi’ Rady Ukrai’ny “Pro nadannja inzhenerno-mostovogo pidrozdilu do misii’ OON v Angoli”, postanovy Verhovnoi’ Rady Ukrai’ny “Pro uchast’ kontyngentu Zbrojnyh Syl Ukrai’ny v myrotvorchyh sylah Organizacii’ Ob’jednanyh Nacij u Shidnij Slavonii” (doruchennja Verhovnoi’ rady Ukrai’ny, podannja Kabinetu Ministriv Ukrai’ny, podannja Komisii’, zauvazhennja ta propozycji’, lystuvannja), 95 ark.

20. Rezoljucija OON 626 (1988) vid 20 grudnja 1988 r. – Available at: [https://undocs.org/ru/S/RES/626\(1988\)](https://undocs.org/ru/S/RES/626(1988))

21. Rezoljucija OON 696 (1991) vid 30 travnja 1991 r. – Available at: <https://documents-dds-ny.un.org/doc/RESOLUTION/GEN/NR0/596/32/IMG/NR059632.pdf?OpenElement>

22. Symonenko V. Daleka Afryka / Statti, spogady pro Angolu // Muzej myrotvorchestva on-lajn. – Available at: <http://peacekeeping-centre.in.ua/Museum/Angola/Articles/Simonenko.htm>

23. Ukrai’na u misijah OON: nash vnesok u svitovyj myr // Telekanal novyn “24”. – Available at: https://24tv.ua/ukrayina_u_misijah_oon_nash_vnesok_u_svitoviy_mir_n972063

24. Shhodo uchasti Ukrai’ny u myrotvorchij operacii’ OON v Angoli. Lyst Postijnogo predstavnyka Ukrai’ny pry OON A. Zdenka do ministra zakordonnyh sprav Ukrai’ny ta Ministra oborony Ukrai’ny vid 03 lystopada 1996 r. № 2089/55 // F. R-1. Verhovna Rada Ukrai’ny. Komisija z pytan’ oborony i derzhavnoi’ bezpeky. op. 22. Od. zb. 3777. Dokumenty po rozrobci postanov Prezydii’ Verhovnoi’ Rady Ukrai’ny “Pro nadannja inzhenerno-mostovogo pidrozdilu do misii’ OON v Angoli”, postanovy Verhovnoi’ Rady Ukrai’ny “Pro uchast’ kontyngentu Zbrojnyh Syl Ukrai’ny v myrotvorchyh sylah Organizacii’ Ob’jednanyh Nacij u Shidnij Slavonii” (doruchennja Verhovnoi’ rady Ukrai’ny, podannja Kabinetu Ministriv Ukrai’ny, podannja Komisii’, zauvazhennja ta propozycji’, lystuvannja), 95 ark.

H. Haidarly, lieutenant colonel, senior researcher, research laboratory, department of the Land Forces, The National University of Ukraine named after Ivan Chernyakhovsky (Kyiv)

**PARTICIPATION OF THE UKRAINIAN CONTINGENT IN
DEMINING OF TERRITORIES IN THE REPUBLIC OF ANGOLA
(JANUARY 1996 - FEBRUARY 1999)**

The article deals with the experience of the 901st separate pontoon bridge company of the Armed Forces of Ukraine in completing the task of demining the territory at the United Nations Peacekeeping Mission in Angola (UNAVEM III) from January 1996 to February 1999. involvement of the Ukrainian contingent in this mission, the main tasks that were entrusted to it, as well as the conditions and results of mine clearance activities.

The article shows that in the absence of active fighting one of the main threats to the life of Ukrainian peacekeepers in the peacekeeping mission was mines, unexploded shells and other explosive objects.

The mission of the 901st Pontoon Bridge Company was to have the following main tasks: restoration of engineering infrastructure in areas of responsibility; reconstruction of roads, construction of temporary bridges and pontoon-bridge crossings over rivers to provide the population with the necessities of products and organization of construction of stationary bridges.

Mine clearance work was complicated by the lack of reliable information on the scale of the mined areas, as well as specific locations and the number of mines and explosive objects installed.

The experience gained in Angola has also shown that a comprehensive and effective solution to the contamination of contaminated sites is possible through the use of international assistance and experience, in particular by private companies dealing with humanitarian demining.

Keywords: *United Nations Peacekeeping Mission in Angola (UNAVEM III), Ukrainian Contingent of UN Peacekeeping Forces in Angola, 901st separate pontoon bridge of the Armed Forces of Ukraine, landmine clearance.*